

проведення збору та фіксації доказів вчинення кримінального правопорушення за короткий час; проведення оперативно-розшукової діяльності «по гарячим слідам»; дієвий вибір форм, методів та засобів виконання поставлених завдань.

1. Пчеліна О. В. Перспективи побудови методик розслідування домашнього насильства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 329–332.

2. Шевчук В. М. Концептуальні основи формування окремих криміналістичних методик (проблеми визначення поняття та ознак). *Актуальні проблеми держави і права*. 2020. № 86. С. 246–258.

3. Олійник О. С. Принципи кримінального права. автореф. дис. докт. юр. наук: 12.00.08. Дніпро, 2020. 36 с.

4. Колодіна А. С. Принципи криміналістичної методики у діяльності з розслідування злочинів: дис. канд. юрид. наук: 12.00.09. Одеса, 2016. 214 с.

5. Тіщенко В. В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів: монографія. Одеса: Фенікс, 2007. 260 с.

6. Ісланкін С. М. Відсторонення від посади: Міжнародний досвід. Регламентації. *Правова позиція* № 4 (37) 2022. С. 271-274. URL: <https://legalposition.umsf.in.ua/archive/2022/4/51.pdf>.

Володимир ШАБЛИСТИЙ,

доктор юридичних наук, професор,
директор Навчально-наукового
інституту права та інноваційної
освіти, Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Діана РУКІНА,

Студентка навчально-наукового
інституту права та інноваційної
освіти, Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ СПЕЦИФІКИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАДЛЯ НЕСЕННЯ СЛУЖБИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З урахуванням реалій ефективності функціонування всієї правоохоронної системи України – Національна поліція, як один із суб'єктів забезпечення правопорядку в державі та захисті, незалежності, державного суверенітету, територіальної цілісності нашої країни відіграє провідну роль.

Тому з метою виконання своїх професійних обов'язків в таких складних умовах – умовах війни, важливою складовою є психологічна підготовка поліцейських Національної поліції України. Відповідно така діяльність покликана допомагати знизити ризики помилок і неправильних рішень, покращити рівень взаємодії з громадою та забезпечити належний захист від різноманітних загроз, але питання готовності до служби в умовах воєнного стану набуло іншого змісту та потребує перегляду.

Чотири роки війни продемонстрували, що розв'язання цих проблем потребує комплексного підходу в частині пошуку нових шляхів організації навчального процесу підготовки працівників поліції, оновлення змісту навчально-методичних матеріалів відповідно до потреб воєнного часу, використання сучасних методів надання психологічної допомоги поліцейським та цивільному населенню.

Принагідно, що перед психологами стоїть складне завдання – навчити слухачів надавати психологічну самопомогу та допомагати іншим, підвищити їхню психологічну стійкість до психотравмуючих ситуацій, зменшити наслідки стресу та зберегти психічне здоров'я. Так, під професійно-психологічною підготовкою варто розуміти сучасний вид професійної, прикладної, спеціально організованої підготовки працівників Національної поліції, що допомагає підготувати їх до подолання психологічних труднощів професійної діяльності та для забезпечення успішного розв'язання поставлених перед ними задач [3].

Аналізуючи законодавство у сфері професійної підготовки поліцейських, тобто ЗУ “Про Національну поліцію” можна виділити основні аспекти психологічної підготовки працівників Національної поліції України, які повинні включати [1]:

Усвідомлення обстановки. Поліцейські мають знати, що відбувається в країні та світі, які існують загрози та які є можливості їм протистояти. Також важливо пояснити, як воєнний стан вплине на їхню роботу та що від них очікують.

Фізична підготовка. Перш за все, поліцейські повинні бути готові до фізичного навантаження та ненормованого графіку роботи, тому слід гарантувати їм тренування на полігонах і в спортивних залах, де своєю чергою фізична підготовка допоможе розвинути їхню витривалість і забезпечити якісне виконання своїх обов'язків.

Відпрацьовування стресостійкості. Поліцейські у зв'язку із специфікою покладених на них обов'язків та завдань мають бути готовими до систематичних небезпечних ситуацій та можливих труднощів з урахуванням їх роботи в умовах воєнного стану. У зв'язку з цим під час занять з психологом доречно проводити тренування із урахуванням наявності симуляторів стресових ситуацій, щоб знати, як правильно реагувати на такі ситуації та уникати можливих помилок.

Підтримка психічного здоров'я. Такий принцип ґрунтується на

постійній основі мати можливість проконсультуватися з психологом, отримати підтримку від колег і керівництва.

Навчання та тренування щодо захисту від хімічних, біологічних та радіологічних загроз. У сучасних військових конфліктах регулярно використовуються та розгортаються різноманітні системи зброї, здатні створювати хімічну, біологічну та радіологічну загрозу. Відповідно поліцейські повинні бути готові до цих загроз і знати, як правила самозахисту, так і захисту населення.

Тренування із використання та застосування зброї. Під час воєнного стану поліція може зіткнутися зі збройною агресією і повинна бути готова застосувати зброю відповідно до законів і процесуальних аспектів. Тому важливо забезпечити високу якість навчання стрільбі та іншим особливостям її використання.

Таким чином з вищезазначеного можна зробити такий загальний висновок, що психологічна підготовка поліцейських в умовах воєнного стану має на меті забезпечити їхню здатність ефективно та безпечно діяти у складних ситуаціях, зменшити психологічний дискомфорт та стрес, покращити комунікацію та взаємодію з громадою, а також забезпечити належну готовність до захисту від хімічних, біологічних та радіологічних загроз. При цьому, поліцейські повинні бути навчені працювати в команді, оскільки командна робота має вирішальне значення у воєнний час.

Задля досягнення цих вимог необхідно забезпечити систематичну та всебічну підготовку поліцейських, що включає як фізичну, так і психологічну. Навчання має бути максимально наближеним до реальних умов роботи поліції з урахуванням воєнного стану. Водночас, слід створити систему, яка дозволить поліцейським підтримувати своє психологічне здоров'я та мати доступ до фахівців-психологів, які можуть надати допомогу у складних ситуаціях [2, с. 569]. Тільки так можна гарантувати, що поліцейські будуть здатні впоратися з будь-якими викликами сьогодення.

---

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015. № 1264–XII. Відомості Верховної Ради України. 2015. Розділ 6 Ст.47-58. Редакція від 03.03.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

2. Біліченко В. Психологічна допомога з метою подолання наслідків воєного стану / В. Біліченко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2022. - Спеціальний випуск № 2 (121). – С.567-571

3. Андрусишин, Р. М. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5178/1/%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8_%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%81%D0%B8%D1%88%D0%B8%D0%BD.pdf